

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА**

МАТЕРІАЛИ

**Усеукраїнської науково-практичної конференції
«Актуальні питання економіки та права:
регіональний, міжнародний та
глобалізаційний аспекти»**

24 квітня 2025 року

Івано-Франківськ, 2025

УДК: 330.34:332.135 (477)

Затверджено відповідно до рішення вченої ради Херсонського державного університету (протокол від __ червня 2025 р. № __)

Голова редакційної колегії:

Мельникова К.В. – к.е.н., деканеса факультету бізнесу і права, Херсонський державний університет.

Члени редакційної колегії:

Ключевський В.І. – к.н. держ.упр., доцент, заступник голови Херсонської обласної військової адміністрації;

Соловйов А.І. – д.е.н., професор, професор кафедри економіки, менеджменту та адміністрування, Херсонський державний університет;

Стратонов В.М. – д.ю.н., професор, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності, Херсонський державний університет, заслужений юрист України, почесний член спілки "Союз юристів", керівник Південно-регіонального центру "Конгрес криміналістів";

Мохненко А.С. - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та підприємництва, Херсонський державний університет;

Сотула О.С. - д.ю.н., професор, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності, Херсонський державний університет;

Ушкаренко Ю.В. – д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки, менеджменту та адміністрування, Херсонський державний університет;

Бурак В.Г. – д.п.н., професор, завідувачка кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, Херсонський державний університет;

Петренко В.С. – д.е.н., доцент, завідувачка кафедри фінансів, обліку та підприємництва Херсонський державний університет.

Гавловська А.О. - к.ю.н., доцент, завідувачка кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонський державний університет;

Капарулін Ю.В. – к.і.н., доцент, доцент кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності, Херсонський державний університет; запрошений дослідник і лектор Центру Вайзера з дослідження Європи та Євразії, Університету Мічигану (США).

Упорядник: Адвокатова Н.О., к.е.н., доцент, доцентка кафедри економіки, менеджменту і адміністрування факультету бізнесу і права, Херсонський державний університет.

Рецензенти:

1. **Тюхтенко Н.А.**, д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України, професорка кафедри менеджменту та інновацій Одеського національного університету імені І.І.Мечникова;

2. **Карнаушенко А.С.**, к.е.н., доцент, доцентка кафедри підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету.

ISBN _____

Актуальні питання економіки та права: регіональний, міжнародний та глобалізаційний аспекти: матеріали Усеукраїнської науково-практичної конференції (24 квітня 2025 р.) / за ред. К.В. Мельникової. Івано-Франківськ: ХДУ, 2025. 751с. ©ХДУ, 2025

Біла І.С., Адвокато́ва Н.О.	THE IMPACT OF INNOVATIONS ON UKRAINE'S ECONOMIC DEVELOPMENT AND PROSPECTS FOR THE SOUTHERN REGION	157
Борисюк О.В.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	161
Борисюк О.В.	ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕКЛАМНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	164
Брагіна О.С.	ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	168
Вовк А.В.	БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	173
Волобоєв В.Д.	МЕНЕДЖМЕНТ БЕЗ МЕНЕДЖЕРІВ: ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ МОДЕЛЕЙ	178
Вонберг Т.В., Жебель А. В.	ТРАНСФОРМАЦІЯ РЕКРУТИНГУ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВІЙНИ	183
Івашук Ю.П., Герасимець А.Ю.	РИНОК МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В КОРПОРАТИВНОМУ СЕКТОРІ	186
Головчук Ю.О.	УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕФОРМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	189
Горнєва Д.Я., Шуба М.В.	ПЕРСПЕКТИВИ КИТАЮ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ВУГІЛЛЯ	194
Дашко І.М.	РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ: СТРАТЕГІЯ УСПІХУ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ	197
Демедюк М.С.	КОРУПЦІЯ ЯК ОСНОВНА ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ	200
Длугопольський О.В., Герасимець А.Ю.	СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В ДОБУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ПРИКЛАД УКРАЇНИ	206
Завадських Г.М.	ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	211
Завгородня С.П.	ВИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БІДНОСТІ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	216

6. Реагування на кліматичні зміни. Кліматичні ризики все більше впливають на фінансові результати страховиків: збитки від природних катастроф зросли на 250% за останні 30 років. Інноваційним рішенням є параметричне страхування – виплати, які здійснюються автоматично при настанні певної події, наприклад, урагану або повені, без необхідності підтвердження фізичних втрат. В Україні параметричне страхування поки що не набуло широкого розповсюдження. Серед основних причин – недостатня обізнаність споживачів про такі продукти та відсутність розвиненої інфраструктури для збору та аналізу необхідних даних. Варто зазначити, що міжнародні організації та донори проявляють інтерес до впровадження параметричного страхування в Україні, особливо в аграрному секторі, який піддається ризикам, пов'язаним із погодними умовами. Проте на сьогодні конкретні приклади реалізації таких продуктів в Україні відсутні.

Загалом, сучасний страховий ринок вимагає від компаній адаптації та пошуку нових джерел зростання. Розширення продуктових лінійок, співпраця з фінтехами, цифровізація та розвиток клієнтського сервісу – основні стратегії, які допоможуть страховикам залишатися конкурентоспроможними у 2025 р. та надалі.

Список використаних джерел

1. The Indeed Editorial Team (2025). 10 Business Strategy Examples (And Why It Helps To Have One). <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/business-strategy-examples>
2. The Covenir Team (2024). 8 Proven Growth Strategies for Insurance Companies. <https://www.covenirbpo.com/blog-post/8-growth-strategies-for-insurance-companies/>

Завадських Г.М.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і бізнесу,

Таврійський державний агротехнологічний

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Покращення якості життя, збереження навколишнього середовища та турбота про добробут майбутніх поколінь - це спільна відповідальність усього людства [3]. ООН визначила 17 Цілей сталого розвитку, які охоплюють широкий спектр питань і передбачають необхідність досягнення гармонії між трьома основними складовими сталого розвитку: економікою, соціальною сферою та екологією. Ці принципи мають бути враховані в усіх галузях економіки та сферах діяльності. У зв'язку з цим принципи ESG (екологія, соціальна відповідальність і корпоративне управління) стають нормою для компаній у всьому світі.

Згідно з дослідженням Edelman Trust Barometer за 2020 рік, 71% споживачів у світі не підтримують бренди, які орієнтовані лише на прибуток, ігноруючи інтереси клієнтів, соціальну відповідальність та вплив на довкілля. У нещодавньому опитуванні інституційних інвесторів від Ernst&Young, що стосувалося змін клімату та сталого розвитку, близько 90% респондентів визнали, що нефінансові показники стали ключовими у прийнятті інвестиційних рішень. Якщо у 2018 році всебічну оцінку ESG-показників проводили лише 32% інвесторів, то у 2020-му — вже 72%.

Підприємства функціонують у складних умовах, які характеризуються загостренням екологічних проблем, зростанням соціальної нерівності та порушеннями прав людини. Ці виклики суттєво впливають на взаємодію компаній із суспільством та на їхню політику у сфері корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Якщо раніше КСВ розглядалася переважно як частина комунікаційної стратегії, то нині вона перетворюється на ключовий елемент стійкого розвитку бізнесу. Суспільні та природні кризи підкреслюють: ми всі взаємопов'язані. Бізнес, який планує на перспективу, усвідомлює, що лише через активну підтримку

партнерів і суспільства можна забезпечити стабільне майбутнє. Згідно з десятим звітом Deloitte Global 2021 про покоління міленіалів і Z, молодь дедалі більше узгоджує свої споживчі звички та кар'єрні рішення з особистими цінностями. Понад 25% представників цих поколінь вважають вплив бізнесу на довкілля критично важливим фактором при виборі продукції чи роботодавця.

За результатами нещодавнього дослідження компанії Nielsen, 81% опитаних у різних країнах світу переконані, що бізнес повинен брати участь у поліпшенні стану навколишнього середовища. Цей погляд широко розділяється представниками всіх поколінь і статей. Найбільшу підтримку ідеї відповідального ставлення до довкілля виявляють міленіали, покоління Z та X, хоча і серед старших людей спостерігається схожа тенденція. Молоді фахівці, обираючи місце роботи, надають великого значення таким аспектам, як відсутність дискримінації, дотримання принципів різноманіття та інклюзивності, а також підтримка сімейних цінностей. Половина респондентів по всьому світу заявляє, що змінюють місце праці, щоб покращити якість життя, зокрема завдяки кращому балансу між роботою та особистим життям.

Розглянемо досвід соціально відповідальних вітчизняних компаній - лідерів рейтингів компаній з КСВ (МХП, Кернел, ДТЕК) стосовно реалізації ними стратегії сталого розвитку.

Таблиця 1

Політика сталого розвитку і КСВ вітчизняних компаній

ПрАТ «МХП»

Цілі	-сприяння загальній боротьбі зі зміною клімату, включаючи прагнення стати вуглецево нейтральною компанією до 2030 р.; -інтегрування міркувань сталості у всі бізнес-рішення; -забезпечення сталості в закупівлі товарів та послуг з акцентом на різноманітність постачальників та екологічні атрибути; -навчання для місцевих управлінців задля посилення їхніх навичок управління та сприяння сталому розвитку регіонів.
Напря ми	-ведення належного обліку обсягів утворення відходів, стічних вод, викидів в атмосферне повітря та надійного та достовірного екологічного моніторингу діяльності Компанії на навколишнє середовище; -стратегія соціальної стійкості та план залучення зацікавлених сторін; -впровадження цілей сталого розвитку у технологічній сфері; -реалізація ESG-цілей спільно з Благодійним фондом «МХП-Громаді»
Група ДТЕК	
Цілі	-скоротити викиди парникових газів та досягти вуглецевої нейтральності до 2040 року; -забезпечити гідну оплату праці, безпечне та комфортне робоче середовище, можливості для розвитку та кар'єрного зростання, а також систему визнання та винагороди за високі результати; -дотримуватися етичних стандартів, відповідальних бізнес-практик та провідних галузевих вимог комплаєнсу
Напря ми	-інвестування понад €2 млрд у відновлювану енергетику протягом наступних 5 років. -будівництво 200 МВт гнучких систем зберігання енергії до жовтня 2025 р -контроль поводження з відходами, зокрема небезпечними матеріалами, дотримуючись міжнародних стандартів ISO 14001 та мінімізуючи захоронення -використання сучасних методів відбору проб та лабораторного тестування, аби унеможливити забруднення місцевих водойм, та дотримання стандартів ISO 14001:2015
Kernel	

Цілі	-попередження та мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище; -ефективне управління екологічними ризиками/ аспектами; -забезпечення єдиного підходу до управління системою екологічного менеджменту та безперервного її вдосконалення відповідно до найкращих світових практик та вимог міжнародного стандарту ISO 14001
Напрями	-врахування природоохоронних процесів при прийнятті стратегічних, інвестиційних та операційних рішень -оцінка впливу на довкілля планованої діяльності та при необхідності вжиття заходів щодо мінімізації негативного впливу -впровадження, підтримання на належному рівні та вдосконалення системи екологічного менеджменту відповідно до ISO 14001 -впровадження кращих практик у сфері ресурсозбереження та мінімізації впливу на навколишнє середовище у повсякденній діяльності, використання ресурсоефективних технологій

Джерело: [2,5,6]

Компанія МХП визнає важливість сталого розвитку як для власної діяльності, так і для суспільства загалом. Ми прагнемо не лише досягти високих економічних показників, але й зробити значний внесок у соціальний добробут та екологічну стійкість. Це включає відповідальне ставлення до природних ресурсів, підтримку соціальних ініціатив та забезпечення високих стандартів якості життя.

ДТЕК знаходиться в центрі двох критичних викликів, що стоять перед європейським суспільством: кліматична криза та загроза війни. Обидва виклики чітко окреслили потребу в більш стійкій, децентралізованій енергетичній системі, прискорюючи трансформацію ДТЕК у лідера зеленої енергетики.

Глобальна мета Кернел у сфері сталого розвитку і соціальної відповідальності – розвиток суспільства шляхом добровільного внеску бізнесу в соціальну, економічну і екологічну сфери, пов’язані з діяльністю і

досягненням стратегічних цілей Компанії. Відповідно до кліматичного рейтингу Carbon Disclosure Project (CDP), Kernel має оцінку «В».

Таким чином, можна констатувати, що провідні компанії все активніше інтегрують Цілі сталого розвитку у свої стратегії корпоративної соціальної відповідальності, що сприяє посиленню реалізації ідеї глобального сталого розвитку. Виокремлюються п'ять ключових напрямів, орієнтованих на досягнення ЦСР: відповідальне виробництво та споживання, соціальні проєкти та благодійність, дотримання корпоративної етики й ефективне управління, підтримка персоналу та його професійне зростання, а також участь у міжнародних ініціативах.

Список використаних джерел

1. Білик Р. Р., Варвус А. І. Соціальна відповідальність бізнесу як основа безпеки підприємництва в сучасних умовах. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023 рік. Том 8. № 3. С. 318-323.
2. DTEK. Сталий розвиток. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtek.com/sustainability/#block-6953> (дата звернення: 22.04.2025).
3. Завадських Г.М., Лисак О.І., Тебенко В.М. Корпоративна соціальна відповідальність: формування та реалізація в Україні. Збірник наукових праць ТДАТУ, 2023. №2. С.130-139 <https://doi.org/10.31388/2519-884X-2023-48-129-139>
4. Іршак О., Коломієць О., Черепанин А. Види корпоративної соціальної відповідальності в контексті досягнення цілей сталого розвитку. Економіка та суспільство 2024, (59). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-13>
5. Kernel. Сталий розвиток. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/sustainable-development/> (дата звернення: 22.04.2025).
6. МХП. Сталий розвиток. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mhp.com.ua/uk/stalyy-rozvytok> (дата звернення: 22.04.2025).